

@ MUGANJU

- govoriti, šutnja je u redu, ako se roditelj i dijete osjećaju dobro.
- Ne preporuča se prekidati dijete dok govori. Čak i djeca koja ne mucaju imaju ozbiljnih teškoća s tečnošću kada pokušavaju nastaviti govoriti.
 - Dobro je smanjiti zapitkivanja. Odrasli govore složenim jezikom, postavljaju otvorena pitanja koja zahtijevaju komplicirane odgovore. Bolje je komentiranje svojih postupaka ili nekih događanja koja mogu asocirati dijete na ono što želite čuti od njega. Spontano pričanje i spontano informiranje je puno efikasnije od bujice pitanja.
 - Ako dijete ima loš dan i muca jače, ponudite mu negovorne aktivnosti kao što su šetnja, slikanje, crtanje, modeliranje ili bavljenje nekim sportom.
 - Budite dosljedni u disciplini, dogovorite pravila ponašanja i poštujujte ih.
 - Roditelji su jako ponosni na dijete kada ono nauči pjesmicu ili zna ispričati priču. Međutim, traženje od djeteta da to čini pred

drugima može pojačati intenzitet mucanja.

- Nije dobro tražiti od djeteta da govori dok plače ili dok je ljutito.
- Hvalite dijete kad god to zaslužuje, potičite njegovu sigurnost u sebe i samopouzdanje.
- Ne šalžite poruke «nije dobro» nego «ti to možeš».
- Osjećaji sigurnosti, povjerenja, ljubavi i topline izuzetno su važni svakom djetetu, osobito onom koje ima teškoća u komunikaciji s okolinom.

Što želi dijete koje muca od okoline?

- **Ne uzimaj mi riječ, ja sada govorim!**
- **Ne požuruj me!**
- **Ne upadaj mi u riječ, ja znam što trebam reći**
- **Ne govori mi da usporim kada počnem mucati!**
- **Gledaj me u oči, ne skreći pogled kad počnem mucati!**

**Iva Mesec, prof. logoped,
stručni suradnik - savjetnik**

Kako roditelji mogu pomoći djetetu koje muca?

Mucanje je govorni poremećaj u kojem je tijek govora isprekidan ponavljanjem slogova, glasova, produžavanjem glasova, umetanjem poštapalica. Takav govor može biti praćen crvenilom lica, podrhtavanjem brade, treptanjem očima, isprekidanim disanje i dr. Mucanje se najčešće javlja kod djece između 2. i 6. godine, u vrijeme intenzivnog razvoja govora.

Tijek razvoja mucanja se ne može predvidjeti. Zato je izuzetno važan logopedski pregled i savjetovanje djetetove obitelji čim se primijete simptomi mucanja.

Ishod mucanja pa i normalnih dječjih netečnosti ovisi, između ostalog, i o stavu okoline prema djetetu koje muca. Ako je okolina ta koja dijete ispravlja i osvještava njegov način govora veće su šanse da se mucanje fiksira u poremećaj. Primjereno postupanje roditelja i ostalih članova obitelji prema djetetu može ublažiti simptome mucanja.

Svaka je obitelj specifična i sljedeće preporuke nisu univerzalne. Roditelji bi trebali procijeniti što vrijedi za njihove uvijete i način življenja, što vrijedi za njih i njihovo dijete. Isto tako, nije dobro stvarati djetetu velike promjene nego odabrati jednu ili dvije preporuke te ih postupno uvoditi u svakodnevni život.

Korisni su sljedeći postupci:

- Osigurajte opušteno obiteljsko okružje koje daje dovoljno prilika i vremena za govorenje, osigurajte vrijeme kada ćete vi i dijete moći govoriti bez ometajućih faktora.
- Pokušajte se osloboditi kritiziranja ili negativnih reakcija na dječje netečnosti. Trudite se ne pokazivati zabrinutost, zbunjenost, ljutnu, strah.
- Nije dobro ako tražite pravilno ponavljanje riječi kada dijete zamuca.
- Ohrabriti dijete u verbalnom obraćanju ljudima.
- Slušajte pažljivo **što dijete govori a ne kako govori**, ako obraćate pozornost na sadržaj šaljete djetetu

poruku da ga slušate, da vam je važno to što govori.

- Ako sami govorite nešto sporije i opuštenije smanjujete pritisak na dijete, ono će govoriti tempom primjerenijim za njega.
- Čekajte da dijete kaže započetu riječ, ne pokušavajte dopunjavati dječje misli.
- Ako je dijete zabrinuto oko svog govora ili ako pita zašto tako govori, nemojte izbjegavati razgovor o tome. Razgovarajte otvoreno i objasnite da i drugi ljudi i djeca imaju teškoća kao nošenje naočala, slabiji sluh, teško hodanje **ali da to ne umanjuje njegovu vrijednost i vašu ljubav prema djetetu. Učenje govora možete usporediti s učenjem vožnje bicikla, plivanja ili bilo koje druge aktivnosti.**
- Roditeljski razgovori s djetetom stimuliraju razvoj govora. Međutim, moramo paziti i ne pretjerano stimulirati dijete jer njegove motoričke i govorne vještine moraju biti usklađene. Isto tako, učite dijete da se ama baš svake sekunde ne mora